

1 იანვრის შუადღე ტაქსით მგზავრობა გააქვრიდა

2017 წლის 1 იანვრიდან, საგადასახადო კოდექსში შეტანილი ცვლილებების შედეგად, რომელიც ავტომობილებზე, სანავაგასა და საავტომობილო ზეთებზე აქციზის გაზრდას გულისხმობდა, ტაქსის მომსახურების ტარიფებიც გაიზარდა.

როგორც კომპანია „ტაქსიფაიმ“ მომხმარებლებს ელექტრონულ ფოსტაზე აცნობა, 6 იანვრიდან მგზავრობის ტარიფი 10 თეთრით გაიზარდა. კერძოდ, თუ კილომეტრზე

გადაადგილება 50 თეთრი ღირდა, 6 იანვრის შემდეგ 1 კილომეტრზე მგზავრობის ღირებულება 60 თეთრი გახდა; 10 თეთრიდან 12-მდე გაიზარდა მოლოდინის რეჟიმის ღირებულება; 1 წუთზე.

როგორც კომპანია „სითი ტაქსის“ ხელმძღვანელმა ნიკოლოზ ტყეშელაშვილმა ბიზნესპრესენუსთან საუბრისას აღნიშნა, 1 იანვრიდან ამოქმედებული ცვლილებები მნიშვნელოვნად არა, მაგრამ ტაქსით მგზავრობის საფასურზეც აისახა.

მისივე ცნობით, კილომეტრზე მგზავრობის ღირებულებამ 8 თეთრით მოიმატა და შესაძლოა, კიდევ 2-4 თეთრით გაიზარდოს. რაც შეეხება ფიქსირებულ ტარიფებს, 1 იანვრიდან 50 თეთრიდან 1 ლარამდე ფარგლებში მოხდა მატება. მაგალითად, თუ გადაადგილება 3 ლარი ღირდა, დღეის მდგომარეობით 3.50 ლარს; შორ მანძილზე კი თუ მგზავრობის საფასური 7 ლარი იყო, დღეს 8 ლარი გახდა.

ტყეშელაშვილი იმასაც აცხადებს, რომ ტარიფების ზრდა ყველა კომპანიისთვის ნამდვირად იქნება და კლიენტებზეც და მძღოლებზეც უარყოფითად იმოქმედებს. ამასთან, იმის პროგნოზიც უჭირს, კიდევ შეიცვლება თუ არა ტაქსით მგზავრობის ღირებულება.

ბიძიანი

გიგა ვოლსკი: „ლარიზაცია საქაოლ უფაქურად მისახება“

– ვფიქრობ, ყველაფერი გაკეთდება, რომ ამ რთული ვითარებიდან გამოვიდეთ, მათ შორის, ლარიზაციაც საქაოლ ეფექტურად მისახება.

ამის შესახებ საპარლამენტო უმრავლესობის წევრმა გიგა ვოლსკიმ გალარების პროგრამასთან დაკავშირებით განაცხადა.

მისივე განმარტებით, ურთულეს მდგომარეობაშია მთელი მსოფლიო და საქართველო მხოლოდ სევამენტია იმ დიდი პრობლემების, რა-

საც მსოფლიო პროცესები უწევინებს. გიგა ვოლსკი საზოგადოებას მოუწოდებს, ღრმად ჩაიხედოს მიმდინარე პროცესებში და არ აპყვეს აფიოტაუს, რომელსაც „პოლიტიკურად ანგაჟირებული“ პირები ეწევიან.

– რთული ვითარება, ამას ვაღიარებ და სწორედ, ამ რთული ვითარების გამოა დაგეგმილი ის ნაბიჯები, რაზეც მთავრობა საუბრობს და არა ჩვეულებრივი ცხოვრებიდან გამომდინარე, – აღნიშნა გიგა ვოლსკიმ.

2017 წლის 17 იანვრიდან გალარების ერთჯერადი პროგრამა დაიწყება.

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციით, ფიზიკური პირები, ვისაც 2015 წლის 1 იანვრამდე, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი საბანკო სესხები უცხოურ ვალუტაში ჰქონდათ აღებული, მათ კონვერტაციის ეროვნული ვალუტის სესხებად შეძლებენ. ამასთან, აღნიშნულ სესხებზე წინასწარ დაფარვის საკომისიო გაუქმდება.

გალარების აქციას ერთობლივად ახორციელებენ საქართველოს მთავრობა და ეროვნული ბანკი.

ქართუჯის ქართული კოვანია უხსოვრ საქონელს კონკურენციას გაუწევს

მოებს. ქართუჯების საცალო ფასი 39 ლარიდან იწყება.

კომპანიაში აცხადებენ, რომ საქართველოში წარმოებული ტანსაცმელი ხარისხით ევროპულს არ ჩამოუვარდება და წარმოებისას საჭირო სტანდარტები 100%-ით არის დაცული – ტანსაცმელი არის ნყალ-გაუმტარი და, რაც მთავარია, ჯანმრთელი (ჰაერგამტარი).

მათივე განცხადებით, კომპანია „აბა“ აქტიურად თანამშრომლობს ჰიპერმარკეტ კარფორთან, სადაც პროდუქტს 2016 წლის დეკემბრიდან აქტიურად იყიდება.

კითხვაზე, მიღის თუ არა მოლაპარაკებები სხვა ქსელში პროდუქციის შეტანასთან დაკავშირებით, კომპანიაში ამბობენ, რომ ეს ამ დროისთვის შორეული პერსპექტივაა.

– ჯერჯერობით ეს ახა-

ლი ბრენდია და წარმოების ლიმიტირებული შესაძლებლობები აქვს. მას შემდეგ, რაც სანარმოო გაფართოვდება, სხვა ქსელთან მოლაპარაკებები აქტიურად დაიწყება, – აცხადებენ კომპანიაში.

სამომავლოდ დაგეგმილია ტექსტილის წარმოებაც, მიმდინარე წლის ზაფხულში დაგეგმილია სანარმოო გაფართოვებაც. კომპანია უკვე გამოუშვა სათხილამურო აღჭურვილობა, რომელიც ბაზარზე 11 იანვრიდან გამოვა.

კომპანია „აბა“ ბაზარზე სპეცტანსაცმლის ხაზის გაქტიურებასაც გეგმავს. ასეთი ტიპის ტანსაცმელი საქართველოში ძირითადად იმპორტით შემოდის. კომპანია „აბა“ ასეთი ტიპის შეკვეთა უკვე შესრულა. მათ შორის იყო დაცვის პოლიცია.

კომერსანტი

ონლაინსახლის რამდენიმე კოვანია მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად ღარიბიზიდა

მთავრობის მიერ ონლაინ სესხების კომპანიების რეგულირების დაანონსების შემდეგ ონლაინ სესხების რამდენიმე კომპანია მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად გადაკეთდა.

როგორც ეროვნული ბანკის ოფიციალურ ვებგვერდზე ნათქვამი, კომპანიები მიკროსაფინანსოებად გასული წლის დეკემბრის დასაწყისიდან გადაკეთდა.

ამ დროისათვის მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების სტატუსი აქვთ „მონლიანს“, ყოფილი ონლაინსახლს კომპანია, რომელიც 2016 წლის 9 დეკემბერს მიკროსაფინანსოად გადაკეთდა; „ესპრესო“, რომელსაც 12 დეკემბერს მიენიჭა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის სტატუსი; 14 დეკემბერს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად გადაკეთდა „ისთ ვესთ კაპიტალი“ და „სისი ლოუსი“; 20 დეკემბრიდან მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რიცხვს „ემ ბი ეს“ (მასსსხე) მიემატა; 2016 წლის 26 დეკემბრიდან მიკროსაფინანსო ჩამონათვალში არის ასევე „ინფინიტი“ (მინიკრედიტი); 28 დეკემბრიდან კი – „მოზო“.

საქართველოში, ჯამში, 80 მიკროსაფინანსო ორგანიზაციაა რეგისტრირებული.

ბიძიანი

რესურსების მოხარკების ეფექტურობა და ეკონომიკურად სუფთა ნარმოება: როგორ გავხადოთ ქართული სანარმოები უფრო კონკურენტუნარიანი

სანარმოო სექტორის განვითარება დღეს საქართველოს წინაშე არსებული ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევაა. რესურსების ეფექტურობა სხვადასხვა მიზეზის გამო ფერხდება. ხშირად ხელშემშლელ ფაქტორებად სახელდება დაუხვეწილობა, კვალიფიციური კადრების დეფიციტი და სხვა. თუმცა, იშვიათად არის საუბარი იმაზე, რომ ქართულ სანარმოებში რესურსების, მათ შორის ნედლეულის, ენერჯისა და წყლის, მოხარკების ეფექტურობა ძალიან დაბალია, რაც ამცირებს ამ სანარმოების სიცოცხლისუნარიანობასა და კონკურენტუნარიანობას.

ასეთი მოსაზრების გამოთქმის საფუძველს გვაძლევს გაეროს ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციის „რესურსების ეფექტურობა და სუფთა ნარმოების სადემონსტრაციო პროექტის“ შედეგები. აღნიშნული პროექტი ერთ-ერთი კომპონენტია ევროკავშირის პროგრამის „მწვანე ეკონომიკის ხელშეწყობა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში“ (Greening Economies in Eastern Partnership Countries – EaP GREEN). მისი მიზანია საქართველოს მცირე და საშუალო სანარმოებში ბუნებრივი რესურსების პროდუქციის გაზრდა და გარემოსდაცვითი მაჩვენებლების გაუმჯობესება რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდების დანერგვის გზით.

მოს შეფასებისას გამოვლინდა, რომ ბლოკების დასამზადებლად ხელნაკეთ საჭირად დანადგარს იყენებდნენ, რის გამოც პროდუქციის 5% წუნდებოდა. ახალი, ქარხნული დანადგარის შესაძენად სანარმოს დაახლოებით 7000 ევროს ოდენობის ინვესტიცია სჭირდება. შედეგად, კომპანია მნიშვნელოვნად შეამცირებს წუნდებულ პროდუქციას და წლიურად 20000 ევროს ეკონომიკის მიიღებს მასალის, ენერჯის, წყლისა და ასევე სამუშაო ძალის დაზოგვის ხარჯზე.

მაგალიტი 2: იმავე ქაფეტონის ბლოკის სანარმოში ბლოკის დასამზადებლად ყვითელ ქვიშას იყენებდნენ. იგი შავ ქვიშაზე უფრო ძვირია, თუმცა მოცემული პროდუქციის დასამზადებლად შეუფერხებელია, რადგანაც ბლოკის დაზოგვის ალბათობასა და წუნდებულ პროდუქციის რაოდენობას ზრდის. ყვითელი ქვიშის ნაცვლად შავი გამოყენება სანარმოს პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისა და წლიურად 12000 ევროს დაზოგვის საშუალებას მისცემს. ასეთი ღონისძიების გასატარებლად ინვესტიცია საჭირო არ არის.

დაზოგვის მნიშვნელოვანი პოტენციალი კერძოდ, გამოვლინდა, რომ პროექტში მონაწილე სანარმოებში ენერგოეფექტურობა შეიძლება 5-50%-ით გაიზარდოს, ხოლო თერმალტექნიკური ენერჯის, ჯამში, წლიურად დაახლოებით 12 გვტ/სთ ელექტროენერჯისა და 275.000 კვტუნტური იარის დაზოგვა შესაძლებელია. ამისათვის ყველა ამ სანარმოს, ჯამში, დაახლოებით 700.000 ევროს ინვესტიცია სჭირდება, რის შედეგადაც ისინი წლიურად დაახლოებით 750.000 ევროს დაზოგვენ. ინვესტიციების უკუგების პერიოდი გასატარებულ ღონისძიებებზე დამოკიდებული და რამდენიმე თვიდან 3 წლამდე მერყევობს.

შეფასებულ სანარმოებში გამოვლინდა წყლის რესურსების დაზოგვის გარკვეული პოტენციალიც. კერძოდ, შეფასებულ თერმალტექნიკურ სანარმოებში წლიურად დაახლოებით 100.000 კვტუნტური დაზოგვა შეიძლება მათთვის ეკონომიკურად ხელსაყრელი ღონისძიებებით. ამის მისაღწევად, ჯამში, დაახლოებით 37.000 ევროს ინვესტიცია საჭიროა, რაც წლიურად 54.000 ევროს დაზოგვის საშუალებას იძლევა.

ინვესტიციების მოხდენის გარეშე შეუძლიათ რესურსების მოხარკების ეფექტურობის გაზრდის შესაძლებლობების გამოვლენა თავად სანარმოს განსწავლეს შემთხვევაში, გაეროს ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ ერთობლივად შემუშავებული რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდოლოგიის მეშვეობით. თუმცა, რაც შემთხვევაში, მათ შესაძლოა საკონსულტაციო მომსახურებაც დასჭირდეთ.

უნდა ითქვას, რომ ქართული სანარმოების შემთხვევაში შეფასება განახორციელებს ქართულმა ექსპერტებმა, რომელთაც პროექტის ფარგლებში გაიარეს მომზადება რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდოლოგიაში. ექსპერტებმა, პროექტის ფარგლებში შეფასებული კომპანიების მხარდაჭერის მიზნით, თითოეული მათგანისათვის შეიმუშავეს რეკომენდაციები და ღონისძიებები, რომელთა განხორციელებაც ამ სანარმოებში რესურსების მოხარკების ეფექტურობას გაზრდის და ნარმოების ხარჯებს შემცირებს. ეს ღონისძიებები ასევე უზრუნველყოფს ნარმოების მათე უზრუნველყოფის განხორციელებას და ადამიანის ჯანმრთელობაზე.

რესურსების არაეფექტურად მოხარკებაზე მენარმეთა ყურადღების გასამახვილებლად და მცირე და საშუალო ზომის ნარმოების მხარდასაჭერად პროექტის ფარგლებში კახეთის რეგიონში, რუსთავის, კასპისა და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებში ჩამოყალიბდა რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების კლუბები, რომლებშიც 32 ადგილობრივი მცირე და საშუალო სანარმო გაერთიანდა. ამ სანარმოების ტექნიკურ პერსონალს ჩაუტარდა სწავლება რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდოლოგიაზე. კლუბების წევრმა კომპანიებმა პროექტის ექსპერტებთან ერთად გამოავლინეს თვითონ სანარმოებში რესურსების დაზოგვის პოტენციალი და შეიმუშავეს მათი აღმოფხვრის ღონისძიებები.

რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების სადემონსტრაციო პროექტის ფარგლებში 2014-2016 წლებში დეტალურად შეფასდა 18 მცირე და საშუალო ზომის სანარმო, სადაც რესურსების არაეფექტურად მოხარკების მთავარი შემთხვევა გამოვლინდა. რესურსების არაეფექტურად მოხარკება და ამასთან დაკავშირებული დანაკარგები ზრდის პროდუქციის თვითღირებულებას, ამცირებს სანარმოების მოგებას და მათ ნაკლებად კონკურენტუნარიანს ხდის. რაც შემთხვევებში ამის მიზეზი სანარმოებში არსებული მოძველებული, გაუმართავი რესურსების და მანქანა-დანადგარებია, სხვა შემთხვევებში – არაეფექტური ტექნოლოგიების გამოყენება და მურ-ნების არასათანადოდ მართვა. ხშირად სანარმოების ენერჯის რესურსების არაეფექტურად დაპროექტებული და მოწყობილი; გაცხელებისა და გაცილების სისტემების თბოიზოლაცია გააჩნიათ; არ ხდება ნარჩენი სითბოს გამოყენება. ბევრგან არ იყენებენ ისეთ ნყალდამზოგავ ტექნოლოგიებსა და მიდგომებს, როგორებიცაა: ნეფით რეცხვა, წყლის რეციკლაცია, საფესურები რეცხვა და სხვა.

შეფასებულ სანარმოებში რესურსების არა-რაციონალურად მოხარკების რამდენიმე კონკრეტულ მაგალითს მოვიყვანთ. მსგავსი სურათი ბევრ სანარმოში შეიძლება ნახოთ, მიუხედავად იმისა, რომ ასეთი პრობლემების მოგვარება საკმაოდ მარტივია და დიდ დანახარჯებს არ მოითხოვს. ვიცავთ ანონიმურობას და ამ სანარმოებს კონკრეტულად არ მოვიხსენიებთ.

მაგალიტი 1: ქაფეტონის ბლოკების სანარ-

მაგალიტი 3: ასფალტის ქარხანა ასფალტბლოკის სანარმოებლად საჭირო ინერტულ მასალას ღია ცის ქვეშ ინახავს, რის გამოც ქვიშა-ხრეში წვიმა ასველებს და მის გასაშრობად სანარმოს 30%-ით მეტი ენერჯია ეხარჯება. ინერტული მასალის სანაყაროზე მარტივი გადახურვის მოწყობა კომპანიას დაახლოებით 3000 ევრო დაუჯდება, რაც მას წლიურად 32.000 კვტუნტური იარის, ანუ 10.000 ევროზე მეტს დააზოგვინებს. სანარმო სულ რაღაც 3-4 თვეში შესძლებს ჩადებულ თანხების ამოღებას.

მაგალიტი 4: იმავე ასფალტის ქარხანაში ცხელი ბიტუმის გადასატვირთი მილებს თბოიზოლაცია არ გააჩნია, რის გამოც ბიტუმის გაცხელებაზე მოხმარებული ენერჯის 7% იკარგება. მილების თბოიზოლაცია კომპანიას 2.000 ევრომდე დაუჯდება, რაც მას წლიურად 19.400 კვტუნტური იარის, ანუ 7.000 ევროზე მეტს დააზოგვინებს.

მაგალიტი 5: საკონსერვო ქარხანაში ხილის წინწევის გამდინარე წყლით რეცხვენ, რაც წყლის რესურსის არარაციონალური გამოყენებაა. საფესურებრივი რეცხვის მეთოდის დანერგვა სანარმოში წყალმომხარკებას 20%-ით შეამცირებს და წლიურად 1.000 კვტუნტური დაზოგავს. ასეთი სისტემის მოწყობა კომპანიას 1.000 ევრომდე დაუჯდება, შედეგად კი იგი წლიურად 1.700 ევრომდე თანხას დაზოგავს.

ზემოთ მოყვანილი მაგალითები ნათელი დემონსტრაციაა ამ კონკრეტული სანარმოების სიცოცხლისუნარიანობის გაზრდისა და გააღვივების შესაძლებლობისა. ხაზი გვინდა გავუსვათ, რომ ამ კონკრეტულ შემთხვევებში რესურსების მოხარკების ეფექტურობის გასაზრდელად სანარმოებს დიდი კაპიტალდაბანდები არ სჭირდებათ.

შეიძლება ითქვას, რომ „რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების პროექტის“ ფარგლებში შეფასებულ თერმალტექნიკურ სანარმოებში გამოიკვეთა რესურსების, განსაკუთრებით კი ენერჯის

დაზოგვის მნიშვნელოვანი პოტენციალი. კერძოდ, გამოვლინდა, რომ პროექტში მონაწილე სანარმოებში ენერგოეფექტურობა შეიძლება 5-50%-ით გაიზარდოს, ხოლო თერმალტექნიკური ენერჯის, ჯამში, წლიურად დაახლოებით 12 გვტ/სთ ელექტროენერჯისა და 275.000 კვტუნტური იარის დაზოგვა შესაძლებელია. ამისათვის ყველა ამ სანარმოს, ჯამში, დაახლოებით 700.000 ევროს ინვესტიცია სჭირდება, რის შედეგადაც ისინი წლიურად დაახლოებით 750.000 ევროს დაზოგვენ. ინვესტიციების უკუგების პერიოდი გასატარებულ ღონისძიებებზე დამოკიდებული და რამდენიმე თვიდან 3 წლამდე მერყევობს.

შეფასებულ სანარმოებში გამოვლინდა წყლის რესურსების დაზოგვის გარკვეული პოტენციალიც. კერძოდ, შეფასებულ თერმალტექნიკურ სანარმოებში წლიურად დაახლოებით 100.000 კვტუნტური დაზოგვა შეიძლება მათთვის ეკონომიკურად ხელსაყრელი ღონისძიებებით. ამის მისაღწევად, ჯამში, დაახლოებით 37.000 ევროს ინვესტიცია საჭიროა, რაც წლიურად 54.000 ევროს დაზოგვის საშუალებას იძლევა.

რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების სადემონსტრაციო პროექტის ფარგლებში გამოვლინდა რესურსების ენერგოეფექტურობის გაზრდის შესაძლებლობების გამოვლენა თავად სანარმოს განსწავლეს შემთხვევაში, გაეროს ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ ერთობლივად შემუშავებული რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდოლოგიაში. ექსპერტებმა, პროექტის ფარგლებში შეფასებული კომპანიების მხარდაჭერის მიზნით, თითოეული მათგანისათვის შეიმუშავეს რეკომენდაციები და ღონისძიებები, რომელთა განხორციელებაც ამ სანარმოებში რესურსების მოხარკების ეფექტურობას გაზრდის და ნარმოების ხარჯებს შემცირებს. ეს ღონისძიებები ასევე უზრუნველყოფს ნარმოების მათე უზრუნველყოფის განხორციელებას და ადამიანის ჯანმრთელობაზე.

რესურსების არაეფექტურად მოხარკებაზე მენარმეთა ყურადღების გასამახვილებლად და მცირე და საშუალო ზომის ნარმოების მხარდასაჭერად პროექტის ფარგლებში კახეთის რეგიონში, რუსთავის, კასპისა და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებში ჩამოყალიბდა რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების კლუბები, რომლებშიც 32 ადგილობრივი მცირე და საშუალო სანარმო გაერთიანდა. ამ სანარმოების ტექნიკურ პერსონალს ჩაუტარდა სწავლება რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდოლოგიაზე. კლუბების წევრმა კომპანიებმა პროექტის ექსპერტებთან ერთად გამოავლინეს თვითონ სანარმოებში რესურსების დაზოგვის პოტენციალი და შეიმუშავეს მათი აღმოფხვრის ღონისძიებები.

პროექტის ფარგლებში ცალკეული სანარმოებისათვის საინვესტიციო წინადადებები მზადდება, რაც მათ რესურსდამზოგი და ეკონომიკურად სუფთა ტექნოლოგიების დანერგვის საშუალებას მისცემს. პროექტის სანარმოებს ინვესტიციების განსახორციელებლად საჭირო ფინანსური რესურსების მოძიებაშიც დაეხმარება.

იმედს გამოვთქვამთ, რომ მენარმეები ყურად იღებენ „რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების სადემონსტრაციო პროექტის“ ფარგლებში გამოვლენილ პრობლემებსა და შესაძლებლობებს, რადგანაც რესურსების ეფექტურად მოხარკება მათი სანარმოების სიცოცხლისუნარიანობის საინდიკატორია. კერძოდ, რესურსეფექტური და სუფთა ნარმოების მეთოდების ფართო გამოყენება გაზრდის ქართული სანარმოების კონკურენტუნარიანობას და ხელს შეუწყობს ქვეყნის მდგრად ეკონომიკურ განვითარებას.

მანანა პეტაშვილი
UNIDO-ს რესურსეფექტური და სუფთა წარმოების სადემონსტრაციო პროექტი